

2024
E.I.E

[Επιστήμης Κοινωνία]
Ειδικές μορφωτικές εκδηλώσεις

www.eie.gr

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ

Μεγάλα μοναστικά κέντρα
της Ορθοδοξίας: Ιστορία και Έρευνα

5, 12, 19, 26 Μαρτίου 2024

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ

Ένας αιώνας – Δύο προσφυγικές
κρίσεις, 1922-2015 κύκλος διαλέξεων
του ερευνητικού έργου 1c2rc

2, 9, 16, 23 Απριλίου 2024

Γ΄ ΚΥΚΛΟΣ

Ο Μοριάς στα χρόνια των Βενετών
14, 21, 28 Μαΐου και 4 Ιουνίου 2024

Αμφιθέατρο Λ. Ζέρβας
κάθε Τρίτη 19.00 | ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, Αθήνα
(στάση Μετρό Ευαγγελισμός)
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: 210 7273516 & 210 7273700
| email: mkont@eie.gr | facebook/EIEgr

ΕΘΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΡΕΥΝΩΝ

ΚΥΚΛΟΣ

Ο Μοριάς στα χρόνια
των Βενετών

14 | 21 | 28 ΜΑΪΟΥ –
4 ΙΟΥΝΙΟΥ
2024

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ | ΙΙΕ
Τομέας Βυζαντινών Ερευνών | TBE

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ:

Μαρίνα Κουμανούδη, Κύρια Ερευνήτρια | ΙΙΕ/TBE

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη **14.5.2024**

Της Βενετίας τ' Ανάπλι (1388-1540, 1686-1715)

Προβολή Ντοκιμαντέρ

Λίγα λόγια για την ταινία

Ευτυχία Λιάτα, τ. Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Βαγγέλης Κατσιγιάννης, Σκηνοθέτης

Τρίτη **21.5.2024**

Βενετικές κτήσεις στην Πελοπόννησο (1209-1540)

Οι οργανωτικές προκλήσεις ενός μεταβαλλόμενου πολιτικού τοπίου

Μαρίνα Κουμανούδη, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Ιερείς και ιεράρχες στον βενετικό Μοριά

Ελευθέριος Δεσποτάκης, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Τρίτη **28.5.2024**

Κοινωνία και υλικός πολιτισμός (1209-1540)

Υπήρξαν πράγματι Βενετοί στον Μοριά;
Ιστορίες από τη Μεθώνη και την Κορώνη

Χαράλαμπος Γάσπαρης, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

«...de scudelis suis de creta, quas habui»:

Επιτραπέζια σκεύη στις βενετικές κτήσεις του Μοριά

Αναστασία Γ. Γιαγκάκη, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Τρίτη **4.6.2024**

Μεγάλες προσδοκίες από μια βραχύβια κυριαρχία (1685-1715)

Η αρχή και το τέλος μίας κατάκτησης.

Οι Βενετοί στην Πελοπόννησο τα χρόνια 1685-1715

Κώστας Γ. Τσικνάκης, Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μεταξύ σχεδιασμού και πραγματικότητας.

Η οικονομική πολιτική της Βενετίας στο «Regno di Morea»

Αγγελική Πανοπούλου, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Εικόνες: 1| Πελοπόννησος (Morea), λεπτομέρεια από χάρτη της Ελλάδας, έργο του χαρτογράφου Stefano Bonsignori (θ.1589) Φλωρεντία, Μουσείο Palazzo Vecchio, Sala del Mappamondo, 1585 (πηγή: wikipedia.org).

2| Βενετία, Marc'Antonio Giustinian (1684-1688). Μετάλλιο για τις νίκες των Βενετών στον Μοριά – έργο του Georg Hautsch, Νυρεμβέργη 1685 (πηγή: <https://www.pandolfini.it/it/asta-1213/marcantonio-giustinian-16841688-cvii-doge-asp>).

Με τη συνθήκη της διανομής της βυζαντινής αυτοκρατορίας μεταξύ των νικητών της Δ' Σταυροφορίας, η Βενετία θα λάβει, το 1204, την ΒΔ Πελοπόννησο από την Πάτρα ως τη Μεθώνη και από τα Καλάβρυτα ως περίπου τη Φυγάλεια, καθώς και την επαρχία Λακεδαιμονίας. Ωστόσο αφετηρία για την πολιτική εξάπλωση της ναυτικής δημοκρατίας του Αδρία στην περιοχή θα αποτελέσει η Συνθήκη της Σαπιέντζας το 1209, με την οποία κατοχύρωσε την κυριαρχία της στα λιμάνια της Μεθώνης και της Κορώνης.

Η ιστορία της βενετικής κυριαρχίας στον Μοριά χωρίζεται σε δύο περιόδους. Κατά την πρώτη, η οποία εκτείνεται από το 1209 έως το 1540 και συμπίπτει με την οικονομική ακμή της Βενετίας στην Ανατολική Μεσόγειο, θα περάσουν στον πολιτικό της έλεγχο, μέσα από μια διαδικασία προσκτήσεων σε διαφορετικές εποχές και για διαφορετικά χρονικά διαστήματα, εκτός από τα δύο μεσσηνιακά λιμάνια, το Άργος, το Ναύπλιο, η Μονεμβασία και η Πάτρα. Η δεύτερη Βενετοκρατία, όπως ορίζεται η βραχύβια βενετική κατοχή της Πελοποννήσου από το 1685 έως το 1715, συνέβη σε μια εποχή κατά την οποία η Βενετία, εξασθενημένη και σε παρακμή πλέον, αδυνατούσε να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην Ανατολή.

Με αφορμή την προβολή του ιστορικού ντοκιμαντέρ «Της Βενετίας τ' Ανάπλι (1388-1540, 1686-1715)», οι έξι ομιλητές του κύκλου εξετάζουν, στο πλαίσιο των επιδιώξεων της Βενετίας στην περιοχή και μέσα στα σύνθετα ιστορικά συμφραζόμενα της κάθε εποχής, πώς η Γαληνοτάτη κατέλαβε και οργάνωσε τον χώρο, τι επιπτώσεις είχε η κυριαρχία της στην κοινωνία και πώς αυτό αποτυπώνεται στον καθημερινό βίο.